

Enkelhet utan distraktioner

Elektroniska verktyg, t.ex. MS Word eller MS PowerPoint, har en stor nackdel: De är för *enkla* att jobba med. På den gamla goda tiden – när vi fick knacka in våra rapporter på skrivmaskin eller rita diagram med linjal – så var vi tvungna att hålla händerna i styr en stund... och tänka efter!

Många som jobbar med PowerPoint gör misstaget att skapa bilderna innan presentationen är färdigplanerad. Ja, innan de överhuvud taget har funderat igenom vad de egentligen vill uppnå! När jag håller kurser om textarbete förordar jag alltid följande trestegsmodell, som i anpassad form kan appliceras på allt från manusarbete till husrenovering:

1. **Klargör uppgiften!** Vad vill du uppnå? Vem är din läsare/åhörare/invånare?
2. **Planera** och disponera din text/PP-presentation/renovering. Samla in material.
3. **Skriv/rita/bygg!**

Låt oss nu skärskåda den första frågan under punkt 1: *Vad vill du uppnå med din presentation?* Förmodligen något av följande:

■ **Imponera.** Du vill blåsa åhörarna av stolen, och sprida ära och ryktbarhet åt dig eller din organisation. I så fall ska du sluta fumla i PP och leja ut uppgiften till medieproffs (som jobbar med Macromedia Director eller motsvarande).

■ **Sälja eller övertyga.** Här kan du välja två strategier: (a) Att spela på mottagarens känslor, se ovan, eller (b) att vädja till mottagarens förnuft, se nedan.

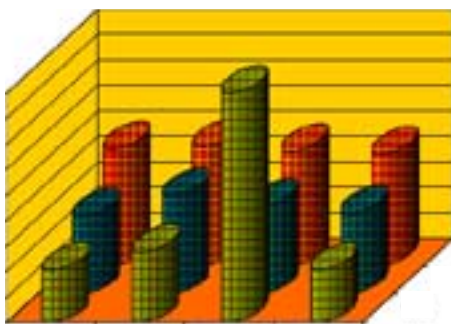
■ **Informera eller utbilda.** Här kan du, jag och miljoner andra grafiska amatörer göra något vettigt med PowerPoint – så länge vi håller oss borta från grälla regnbågsbokstäver, vislande rickoschetter och animerade rymdvarer.

I en lokal där kunskapsutbyte sker ska alla koncentrera sig på ämnet – både föreläsare och deltagare. *Tydlighet* är högsta

Vackra höstlöv är vackrast i skogen

Du valde en färdig formgivning med hösttema – bara för att du tyckte det var snyggt. Vissa av dina deltagare sitter förmodligen och funderar vad huvudlössen gör på marken, bland de vissna löven. Eller så försöker de komma på vilket trädslag det rör sig om.

Tredimensionella diagram förbryllar.

Hur i hela världen läser man av diagram som detta? Medan du entusiastiskt pratar på, sitter deltagarna och försöker tolka den visuella informationen. Såvida de inte funderar över den besynnerliga färgsättningen.

prioritet i ditt arbete med talarstödet. Och lägg hellre en halvtimme på att öva på ditt framförande än på att göra en skojig animation.

■ När du utformar bakgrunden och väljer mellan höstlöv/dollarsedel på sniskan/sihuetten av Skåne – välj sobert enfärgat.

■ När du ritar diagram och väljer mellan tredimensionella cylindrar, koner och pyramider – välj tydliga, tvådimensionella staplar.

■ När du lägger till ljudeffekter och väljer mellan applåder och fanfarer – välj tystnad!

All uppmärksamhet på föredraget

En titelbild som denna får inte någon att associera i någon riktning. Nu har du full handlingsfrihet när det gäller att styra åhörarnas uppmärksamhet!

Tvådimensionella diagram är lätta att tolka.

Här får åhörarna sekunds snabb översikt, och kan rikta all sin uppmärksamhet mot salens intressantaste person, nämligen du!

TIPS

Planera bildernas formgivning som du planerar din *klädsel*: Snyggt och propert utan överdrifter så att åhörarna varken distraheras av vårdslöshet eller prållighet. Inga intresseväckande attribut (slipsnål, t-shirt med slogan, mobiltelefon av senaste modell) eller skönhetsfläckar (fläck på slipsen, oborstade skor, oputsade glasögon) som för tankarna bort från ämnet.

Medicinskt Forums läsare får här fortsätta följa Lotten Bergmans erfarenheter av svensk sjukvård. Lotten är en basketspelande skånsk norrländska som bor i Eskilstuna med man och barn. Fem stycken. Barn alltså.

BVC-besök

En treåring ska enligt schablonbilden kunna:

- hoppa jämfota
- bygga ett torn med sex eller fler klossar
- rita ett vertikalt streck
- prata någorlunda förståeligt.

Detta betyder att de flesta av oss halkar ner i tvåårsåldern efter bara två glas vin. Och då vet vi väl inte vad vertikal betyder?

En fem-och-ett-halvt-åring ska däremot kunna:

- rita en människa med så många kroppsdelar som möjligt
- rita en cirkel, kvadrat och triangel
- klippa ut en cirkel
- skriva sitt namn
- stå på ett ben
- hoppa på ett ben.

Jag som inte ens kan rita en människa utan två glas vin! Och hoppa på ett ben gör man inte efter alla basketrelaterade häl-, knä- och fotledsskador eller när man är framtung på grund av amning.

Nåväl. Moa är prick tre år. Oskar är Nprick "femåthalf". Jag åker med båda två för besiktning på Barnvårdscentralen. Det är skönt att de blivit så stora att de numera slipper kontrolleras nakna... och att jag slipper jaga nakna barn ute i korridorerna.

Trekvart senare är mina barn underkända. De måste upp på omtenta!

Moa drabbades av dubbelsidig helförlamning när hon skulle hoppa jämfota. Smarta sjuksyster Sanna uppvisningshoppade, jag exempelhoppade, Oskar hoppade tvåbent, enbent, över en liten stol och till sist upp på vågen. Moa sjönk längre och längre ner och låg slutligen som en plattfisk och jämrade sig. Oskar hoppade då över henne också.

– Jag kan inte faktiskt, sa Moa.

Då bytte syster Sanna taktik och sade listigt:

– Moa, jag tror inte att du KAN hoppa! Det kan du väl inte?

– Näe, just det, svarade rödspättan Moa där hon låg.

När Oskar beordrades att "rita en gubbe" drog han ett rakt streck uppifrån och ner (kroppen! konstaterade jag nöjt), ritade en ring högst upp (huvudet! triumferade jag), sedan två streck utåt (armarna!) och ytterligare två streck utåt (ben!).

– Määän så fint, berömde syster Sanna på sköterskors vis och gjorde en bock i kanten någonstans i sina papper.

Men Oskar kunde nu inte sluta rita, utan fortsatte med fler armar (en bläckfisk?) och ännu fler ben (oj, en tusenfoting?). Syster Sanna log overseende och tyckte nog att det ändå var inom ramen för normalt beteende. Jag tänkte att med god vilja skulle några av strecken kunna vara hår och fransar på kläderna. När Oskar lade ner kritan på bordet sade syster Sanna vänligt:

– Är gubben klar nu?

Det blev dödstyst. Oskar tittade upp på mig och himlade med ögonen som vore han en tonåring. Jag log mot sköterskan,

log mot Moa och log mot Oskar. Han lade armarna i kors över bröstet och konstaterade med stort självförtroende och ett enormt inre lugn:

– Det är en julgran.

Syster Sanna tog snabbt fram ett sudd och eliminerade kråkan som alldeles nyss hade placerat Oskar som ett av A-barnen. Senare ombads han att inför den tillkallade läkaren hoppa på ett ben. Då tittade Oskar ner i golvet och sa med bedrövlighet ton:

– Jag kan inte.

Han såg verkligen ledsen ut och verkade mycket besviken på sig själv – han som nyss hade skuttat omkring utan problem.

Snälla syster Sanna pressade honom inte vidare utan fortsatte med annat: att få Moa att rita ett vertikalt streck. Moa gjorde istället en vågrät, cirkelformig snöstorm och avslutade med att längst ner i papperets högra hörn skriva namn, adress och telefonnummer. Inte bra, inte godkänt. När undersökningen avslutats och vi var på väg till bilen hoppade både Oskar och Moa glatt i sicksack på än det ena, än det andra benet över parkeringen. Den stolta modern hoppade förresten lite grann hon också. □